

Szerkesztőség
és
kiadóhivatal:
KASSA
Kossuth Lajos-utca 16.

Szerkesztőségi
telefon: 150. sz

NAPLÓ

FÜGGETLEN POLITIKAI NAPILAP.

ELŐFIZETÉS:

Helyben:
Egy évre . . . 14— korona
Fél évre . . . 7—
Negyedévre . . . 8:50
Vidéken:
Egy évre . . . . . 20 korona
Félévre 10
Negyedévre 5
Egyes szám ára 4 fill.

HIRDETESEK FELVÉTELNEK: A kiadóhivatalban, Kossuth Lajos-utca 16. szám alatt. (Béjárat a Fazekas-utcaáról.) Telefon 150. szám.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
MURÁNYI JÓZSEF.

Kapható minden dohánytőzsdében.
Megjelenik délután 5 órakor.

A népparlament.

Kassa, május 16.

Az osztrák császár végét akarta vetni a különféle nemzetiségi torzsalakodásoknak, melyek a minduntalan felidézett hatalmi féltékenykedéssel megbénították az osztrák parlament munkaképességét, behozta az általános, községenkinti, titkos népszavazatot, A választójoghoz jutott milliók azután meghozták a kívánt eredményt: a nemzetiségi pártok szétforgácsolódtak, némely pártból még iragnak se jutott képviselő.

A császár tehát bebizonyította, hogy kitünő érzékű uralkodó, aki tudja mikor kell a jogokat kiszélesíteni, abból az egyszerű okból, hogy a neki nem tetsző politikai irányzat erejét elveszítse. A választás azonban a kívánt eredmény mellett egyben meglepetést is szerzett. A nemzetiségi helyét három erős pártárnyalat foglalta el: a keresztény szocialisták, a harcos klerikálisok és a szociáldemokraták.

A két politikai szélsőség a reakció és a szélső radikálisok küzdelméből aligha remélhet tartós békét a császár, aligha hihető a hosszú tapasztalatokra támaszkodó, hogy a tűz és víz egymásra ható erejéből a feszítő gőzök nyugodalmas munkával kecségtetének.

Ez azonban, ha be is következik, nem olyan veszedelmes, hogy a császárt aggodalommal töltse el. Az ő felségjogait az osztrák népparlament nem érintheti, a pártok egymással huzakodhatnak, míg csak bele nem fáradnak, azért a császár az állam legfontosabb szerveivel: a hadsereggel és külügyvel szabadon rendelkezik.

Ausztriában a híres császári paragrafus jogot ad a felségnek, hogy adót szedhessen, ujoncot állíttasson, akár megszavazza a népparlament, akár nem. Amíg tehát ilyen érintetlen és a népakarat fölött magasan álló a felségjog, addig a népszavazat csak arra jó, hogy már az unalomig kiélestedt nemzetiségi marakodásokat a szocialis politika kérdésével elnyomja, de egyáltalán nem alkalmas arra, hogy az ausztriai népek az államalkotó erőt, a mindenek fölött álló alkotmányos jogot lássák benne.

Ennél a népparlamentnél a magyar alkotmány még az általános titkos és községenkinti választás nélkül is többet ér, mert a magyar parlament megtagadhatja az adót, megtagadhatja az

ujoncokat, amely nélkül pedig velünk a hatalom megbirkózni nem tud,

A magyar kormány két nagyszerű feladat megoldása előtt áll. Megsinálja előbb az alkotmánybiztosítékot, azután pedig az általános, titkos, községenkinti választójogot.

Ha ezt keresztülviszi, a mai alkotmány nyomán a népjogok hatalmas kiterjesztésével, nemzetünk oly erőre kap, hogy velünk Bécs többé meg nem birkózik.

Ausztria népparlamentjét nincs okunk irigyelni, mint ahogy a siettetés türelmetlenségével nem szabad elrontani a Magyarország számára most erjedésben levő népjogok kikristályosodását.

Elégedetlen vasutasok.

A pragmatika sérelmes.

Katonai fegyelem.

A vasutasok körében a pragmatikáról szóló törvényjavaslatot vegyes érzelmekkel fogadták. Sokan úgy találják, hogy a katonai fegyelem, a mely a javaslat szellemében kifejezésre jut, tulságosan szigorú, azonkívül a javaslat egyes szakaszai veszedelmesen hasonlítanak a katonai szolgálati szabályzathoz.

Kifogást emelnek az ellen, hogy a pragmatika a vasutasok családtagjainak csak felsőbb hatóság beleegyezésével enged meg, hogy mellékfoglalkozást üzzenek.

Sokan meg azt nem találják helyesnek, hogy a vasutat ezentul is minden megokolás nélkül át lehet helyezni. A mult kormány kezében ez veszedelmes politikai fegyver volt és attól tartanak, hogy jövőendő kormányok is alaposan kihasználhatnák a pragmatikának ezt az intézkedését.

Sérelmesnek találják azt is, hogy a pragmatika minden hatalmat a központi kormány helyébe ad, a mi Magyarországon mindig kétélű fegyver.

Ezek a vasutasok sérelmeinek főbb pontjai. Ellenőrizhetetlen hírek szerint a függetlenségi párt egy része is kifogásokat emel a pragmatika-törvényjavaslat ellen. A képviselőház igazságügyi bizottsága szombaton délután tárgyalja a törvényjavaslatot.

Életunt író.

Papp Mariska öngyilkossági kísérlete.

A fővárosi irodalmi világ egyik fiatal, széptehetségű hölgytagja, tegnap öngyilkossági kísérletet követett el Budapesten.

Papp Mariska, akinek szépirodalmi munkássága több előkelő heti- és napilap hasábjairól már közismert, tegnap Főherceg-

Sándor-utcában levő lakásán lysol-lal mérgezte magát. Az öngyilkossági kísérlet azonban a házbeliek szerencsére idejekorán észrevették, úgy hogy a gyors orvosi segély folytán sikerült a fiatal írónót a haláltól megmenteni. A sajnálatos eset részletei a következők:

Papp Mariska öngyilkosságát tegnap este tíz órakor követte el Főherceg Sándor utca 30 b. szám alatt levő lakásán. Ebben a házban lakott egy másodemeleti hónapos szobában az írónő, egészen egyedül. Néhány esztendő óta csontszuban szenvedett, amely egyik lábára sántává tette, úgy hogy lakásáról csak nagy ritkán ment el, rendesen akkor, ha valamelyik laphoz tárcáit vitte el.

Tegnap szintén nem hagyta el lakását. Későn kelt föl, odahaza ebédelt s délután iráshoz fogott. Majd az egész délutánja levélírásban telt el; amikor az öngyilkosságot elkövette kilenc levelet találtak asztalán. Este néhány percre elment lakásáról, de meghagyta, hogy nemsokára visszatér. Kilenc órakor hazajött. Háromnegyed tizkor elfojtott nyöszörgés hallatszott ki a szobájából.

A háznép besietett Papp Mariskához és ott találta a jeles, fiatal írónót heves bégörccsök között. A szája egy zsebkendővel be volt tömve.

A megdöbbenő látványra azonnal a mentőkért telefonáltak, akik eljöttek s be szállították Papp Mariskát a Rókus kórházba, a hol dr. Davidovics kórházi orvos gyomormosást eszközölt az írónőn. A gyomormosás után a beteget hazaszállították lakására. Állapota súlyos, de nem életveszélyes. Tettének okáról felvilágosítást adni nem akar.

Szédelgés

a jótékonyság körében.

Megszökött szélhámos.

Néhány nappal ezelőtt két jól öltözött fiatalember járt Kassán, akik szabályszerűen kiállított meghatalmazással és helyhatósági engedéllyel a temesvári siketnéma intézete javára, úgy hivatalokban, mint előkelő helybeli családoknál könyöradományokat gyűjtöttek. Így kerültek az illetők Sipos A. Gyula kereskedelmi és iparkamarai elnökhöz is, ahol mint Rosenberg Vilmos temesvári siketnéma intézeti tanár és Weiszberg József növendék mutatkoztak be. Weiszberg, hogy intézeti növendék voltát valószínűvé tegye, még dadogott is.

A kamara elnöke előtt azonban gyanusnak tűntek fel az előmutatott okmányok, amelyek közül különösen feltűnő volt a helyhatósági gyűjtési engedély, minek folytán Sipos A. Gyula az ivre aláírt tíz koronát s utasította a gyűjtőket, hogy az összeget a kamara pénztáránál vegyék fel, közben azonban telefonált a rendőrségnek, honnan Kolozsvári Gyula detektív ment ki a helyszínére és felhívta a könyöradomány gyűjtőket, hogy kövessék őt a rendőrségre igazolás végett.

A fiatal emberek a lehető legnyugodtabban, minden ellenvetés nélkül követték a

detektívet, alig értek azonban a Fő-utca, Rosenberg Vilmos „tanár“ megszökött kísérelője elől, aki nem akarván a másik fiatal embert elbocsájtani, kénytelen volt Rosenberg üldözésétől lemondani.

Az elővezetett Weiszberg József kihallgatása során aztán kitűnt, hogy Weiszberg voltaképpen Krausz József, többször büntetett, foglalkozás nélküli egyén, aki társával, a megszökött Rosenberggel együtt hasonló családokból tartotta fenn magát.

Az okmányok: a temesvári siketnémák intézetének igazgatói meghatalmazása, valamint a helyhatósági engedély hamisítványok, amelyekben a pecsétek is hamisítva vannak.

A vizsgálat befejeztével a rendőrség Krausz Józsefet átadja a kir. ügyészségnek és Rosenberg kézrekerítése végett megindította a legszelesebbkörű nyomozást.

TÁVIRATOK ÉS TELEFON-JELENTÉSEK.

Fővárosi tudósítók telefon jelentése.

A képviselőház ülése.

A cselédtörvény.

Bécs, május 16.

A képviselőházban ma Justh Gyula elnökölt.

Az elnöki előterjesztések után folytatták a cselédtörvény általános tárgyalását.

Giesswein Sándor a törvényjavaslatot ugyan általánosságban elfogadja, de a részletekben több kivetni valót talál. Kivánatosnak tartja, hogy az iparfelügyelőségek mintájára gazdasági felügyelői állásokat szervezzenek.

Fábry Károly szerint a gazdákra elvethetetlen terheket ró a javaslat. Az országban általában javaslatellenes hangulat uralkodik. Tudomása van arról is, hogy a szocialisták féktelenül izgatnak a javaslat ellen. A javaslatot még általánosságban sem tartja elfogadhatónak.

Nagy Emil több kifogásolni valót talál a javaslatban, melyet általánosságban ugyan elfogad, de a részletes tárgyalás során több módosítást kíván benyújtani. Felhívja a figyelmet különösen a kivándorlás kérdésére.

Bródy Ernő a törvényjavaslatot reakciónak tartja és épen ezért még általánosságban sem fogadja el, hanem felhívja a minisztert arra, hogy a törvényjavaslatot vonja vissza.

Návay Lajos a törvényjavaslat általános elveivel egyetért. Kifejti, hogy a javaslat általában alkalmas a gazda és cselédek közti jóviszony megteremtésére. Bizonyos részletek ellen neki is van kifogása és ezt a részletes vita során ki is fogja fejteni.

Návay beszéde után az ülés véget ért.

Hlinka megszökött.

Rózsahegy, május 16.

Hlinka András, rózsahegi plébános pánszláv igazgatója miatt nemrégiben több havi államfogházra ítéltek. Hlinkának e napokban kellett volna büntetését megkezdeni. Megjelent az ügyészségnél, ahol bejelentette, hogy a pápához kíván utazni és halasztást kért. A halasztást megkapta, mire titokban elutazott. Ugy látszik, hogy Amerikába szökött.

Széttroncsolta a vonat.

Zsolna, május 16.

Löwy Dávid kereskedő a vasuti vágányok mentén gyalogolt hazafelé. Utja közben arra haladt egy vonat, amely a szerencsétlen embert elkapta és testét teljesen széttroncsolta.

Horvát diákok tüntetése.

Zágráb, május 16.

Ma több horvát diák ittas állapotban a Máv. üzletvezetőségének palotája elé vonult és tüntetést rendezett. Több ablakot beverték. A rendőrség többeket közülük letartóztatott.

UJDONSÁGOK.

A szentek sztrájkja.

A közvélemény már ismét kíváncsian fordul ama bizonyos „legöregebb esztendő“ felé és tanúság tételre hívja fel őket, hogy vajjon láttak-e már ily égbekiáltó csodát: sztrájkolnak a szentek.

Hogy melyek? Hát a „fagyosak“. Most mult el az ő idejük, az a félelmetes három nap, amelyeknek sulya alatt aggodalmasan nézi az eget a gazda, a városi ember pedig alig mer esernyő és tavaszi kabát nélkül az utcára menni. Az idén azonban a szibériai telet felváltotta a nyári hőség és azok a szezon poéták, akiket csak a tavasz lágy fuvalmu szellőjének szárnyán érkező muzsa szokta homlokukon csókolni, azok reményvesztetten hagyják szegen lógni lantjaikat.

Az idén nem volt tavasz s a nyári hangulatot még a fagyos szentek sem zavarták meg. Szervác, Pongrác és Bonifác az idén úgy viselkedtek, mintha arra akartak volna érdemeket szerezni, hogy évszázadok hosszú munkássága után, a kalendáriumcsinálók a „jól megérdemelt nyugalomba“ küldjék őket.

Egyetlen, piciny hűvösebb szellőcske sem zavarta meg a rekkenő nyári hőséget, az emberek megfélelkeztek a fagyos szentek jelentőségéről, akik nimbuszukat veszítve, most már nem tarthatnak rá igényt, hogy félelmetesen gondoljon valaki az ő részükre!

Még egy van ezekből a fagyos szentekből: Orbán. Ő tőle még lehet tartani, bár a jelekből ítélve bátran arra lehet következtetni, hogy csatlakozni fog fagyos társainak idei sztrájkjához!

— **A magyar iparért.** A hivatalos lap közli a kultuszminiszternek a tankerületi főigazgatóságokhoz a kereskedelmi iskolák miniszteri biztosításhoz és valamennyi kir. tanfelügyelőhöz intézett rendeletének másolatát, amelyben felhívja az illetőket, hogy értesítsék szigorú mihez tartás végett a felügyeletük alá tartozó állami és községi iskolák igazgatóit, hogy a vezetésükre bízott tanintézetek tanszükségeit ezen túl kizárólag hazai készítményekből fedezék, mert külföldi forrásokból csak olyan taneszközök beszerzése engedtetik meg, a melyeket hazánkban ezidő szerint megfelelő módon előállítani még nem tudnak. A rendelet a magyar iparosok és kereskedők körében bizonyára nagy megelégedéssel fog találkozni.

— **Halálozás.** Sulyos csapás érte Bövény Dénes kassai gazdasági akadémiai intézőt. Neje szül. kézdívásárhelyi Jancsó Ilona f. hó 15-én 49 éves korában hirtelen elhalt. A gyászszertartás a gazdasági akadémiaiban levő majorban levő gyászháznál f. hó 17-én d. u. 4 órakor megy végbe s innen az elhunyt kihült tetemeit Tordára szállítják, ahol a családnak ottlevő sirboltjában f. hó 19-én d. u. 4 órakor fogják örök nyugalomra helyezni.

— **Megjutalmazott tanítók.** Dr. Puky Endre alispán a magyar nyelv tanítása körül kifejtett buzgó és sikeres működésük elismerésül a kir. tanfelügyelő javaslatára Molnár Mihály buzinkai és Simkó István baskai állami tanítókat egyenként 100 korona vármegyei jutalomdíjban részesítette.

— **II. Rákóczy Ferenc lovasszobrára** érkezett adományok. Bősárkány község 2 kor. A lőcsei kir. törvényszék 1.10 korona, Vencsellő község 5.28 kor. Rakottyai Gy. gyűjtőívén 5 kor. Kiszombor község 2 kor. Daka község 6.20 kor. Abádszalók 8.10 K. Alsónyék 20.38 kor. Somorja 5 kor. Bábaszovért 80 fill. Póka 1.10 korona, Konyádi 9.40 kor. Pesthidegkut 11 kor. Hernádsány 9.57 kor. Glagovác 6.30 kor. Baranyában 7 kor. Palonca 8.50 kor. Almási Ignác, B. Beszterce 1 kor. Stajerlak 1.40 kor. Boldva 21.80 kor. Pémonostor 5 kor. Óhegy 8.50 kor. A soproni kir. törvényszék 17.50 kor. Bajcs község 4 kor. A Józsefszállási társalgási egylet 6 kor. Tasnád 34.40 kor. A kassai posta- és távirda hivatal 244.50 kor. Abaujkér 6.38 kor. Az eperjesi m. kir. erdőhivatal 17 kor. Mihályi község 9.30 K. A jászberényi m. kir. földm. isk. 8 korona Meczenzef község 15.20 kor. Kisbér község 4 kor. Martonvásár 10 kor. A rimaszombati honvédegyelet 57 kor. Stepanó község 9.50 kor. Ujegyház község 1 kor. Henczida község 10 kor. Nemetboly 4 kor. Egressy Juliskától Tiszafüred 19.51 kor. Kozma közs. 5.90 kor. Tápé 2 kor. A zágrábi posta és távirda hivatal 8 kor. Lengyeltóti 19.40 K. Nagycétény 8.70 kor. Rényi Árpád üveggyára, Zelestye 5 kor. Az alsókubini m. kir. adóhivatal 6 kor.

— **Istentisztelet.** A kassai izr. anyahitközség Rákóczi-köruti nagy templomában a sebuoth ünnep alkalmából a következő istentisztelet lesznek: 18 án szombaton és 19-én vasárnap este fél 8 órakor, 19 én vasárnap délelőtt 9 órakor és 20 án hétfőn délelőtt 8 órakor. Ez utóbbi alkalommal magyar hitszónoklat és hazkára is lesz.

— **25 korona betét.** 8.000.000 korona nyeresemény. Pénzügyi körökben egyébről sem beszélnek, mint a Valuta Bank zseniális financiaüveletéről, amely egyrészt az elképzelhető legjövődelmzőbb tőkeelhelyezést biztosítja, másrészt a nagyközönséget tőkegyűjtésre serkenti. Ez a törvényes formák között megállapított és biztosított művelet abban áll, hogy a Valuta Bank mindazok részére, akik legalább 25 korona betéttel helyeznek el, nagyszámú sorsjegyeket deponált, amelyeknek teljesen ingyen átengedett nyereseményei a betét nagyságának arányában oszlanak meg a betevők között. A deponált sorsjegy 8.200.000 koronára rugnak. A betét természetesen ettől függetlenül meghozza a bank által fizetett magas kamatot. A haszon tehát dupla: a betét biztos helyen meghozza a maga kamatját, másrészt több, mint nyolc millió koronát kitevő nyereseményekre játszik. Bővebb felvilágosítást ad a Valuta Bank Részvénytársaság, Budapest, V., Váci-körut 48.

— **Elgázolt kis fiu.** A vidéki kocsisok vigyázatlanságának — amelylyel a város utcáin is úgy robognak végig, mintha csak az országuton lennének, már ismét áldozata van. Sanyó János rozgonyi kocsis tegnap a Szepsi-uton haladt végig szekerével, ahol a 22. számú ház előtt Reich Elemér kereskedő 5 éves kis fia játszadozott a kocsi-uton. A sebesen vágatód szeker elütötte a kis fiut, aki lábain szenvedett súlyosabb zúzódásokat. A gyermek szülei panaszt emeltek a vigyázatlan kocsis ellen a rendőrségnél, amely megtette a megtorló lépéseket.

— **A konkurencia.** Plichta Györgyné favágó a Kovács-utca 39. számú házban elvállalta egy öl fa felvágását. Miután azonban idejekorán nem fogott hozzá a munkához, a házbeliek Juhász György favágót fogadták fel. Később megérkezett Plichta Györgyné és látva, hogy ő rá már nincs szükség, keserű szemrehányásokat tett Juhásznak, hogy őt megfosztotta a keresettől.

A szóváltásból csakhamar veszekedés támadt, amelynek során az asszony fűrészével úgy vágta fejbe a favágót, hogy az vértől elborítottan összeesett. A harcias némbert a rendőrség szigorúan megbüntette.

— **A kivándorlás ellen.** A magy. kir. belügyminiszter rendeletével értesítette a vármegye alispánját, hogy a legutóbbi időben egy „G. Schyns“ nevű antwerpeni vasúti- és hajóügynök a községi jegyzőket levélileg arra szólítja fel, hogy községeikből Amerikába kivándorlókat közvetítsenek s ezért részükre 10 korona jutalmat ígér minden egyes kivándorló után s egyúttal beleegyeznek, hogy ezen összeg a hajójegy árába küldendő előlegből levonassék. Ennélfogva az alispán felhívta a községi- és körjegyzőket, hogy ezen törvény által tiltott fölszólításokat a járási főszolgabíráknak minden egyes esetben s működését általában és éber figyelemmel kísérik.

— **A nyári hangulatból.** Azzal már tisztában van a közönség, hogy a váratlan időváltozás folytán az idén nem lehetett tavaszról beszélni, hanem momentán belejutottunk a nyári időnyibe. Végre is a természet e kis tévedéssel nem is a legkellemetlenebb, mert konzekvenciáiban legfeljebb azt eredményezi, hogy az idén hamarabb kezdődnek a nyaralások. Jóval kellemetlenebb azonban az állapot azokra a száználomra méltókra, akiket a sors arra kényszerít, hogy a nyaralás reménye nélkül Kassán legyenek kénytelenek a nyári hangulatot élvezni. Legkellemetlenebbé az teszi most a közönségre nézve a kassai tartózkodást, hogy épp úgy mint télen a köztisztasági mizériákkal, a nyári hangulatban az óriási porral kell megküzdeniök. A locsolással igen fukarul bannak, ami aztán természetesen az eredményezi, hogy a legcsekélyebb szellő óriási porfelhőket kavart fel, amelyek a járók-kellőknek szemét, szájat teleszórják s kínossá teszik az utcákon való járást. Pedig hát viz van bőven s így ismét csak ama bizonyos, már oly sokat tapasztalt: negligenciáról van szó, amely még a kevés áldozattal járó dolgokat sem engedi az adófizető közönség érdekében megvalósulni.

— **Mesteri képzés.** Drozda András kassai lakos az ácsmesterekre előírt szakvizsgát a kassai vizsgáló bizottság előtt sikerrel letéve, részére a képzés okmány kiállítatott.

— **A legaktuálisabb kérdéstről** a magyar fürdőkről tart e hó 25-én a Schalházszálló nagytermében felolvasást Gerlóczy Zsigmond egyetemi magántanár. E felolvasás nemrég a fővárosi közönség osztatlan nagy érdeklődésével találkozott; a kassai nagyközönség figyelme bizonyára tömeges érdeklődéssel fordul e tanulságos és valóban szórakoztató előadás felé. Kis belépti díj mellett, jótékony célra szánt adakozással 200 vetített szemléltető kép tárja föl a magyar fürdők remek szép világát, a hazai legszebb vidékek gyönyörű részleteit. Közlebbi tájékoztató részeket a kiválóan érdekes felolvasás felől lapunk legközelebbi száma hoz.

— **Hamis tizkoronás.** Tegnap délután egy vidéki parasztasszonyt vezettek az illetékes rendőrtisztviselő elé. Az asszonynak az volt a bűne, hogy egy főtcai pék boltjában, ahol kenyeret vásárolt, hamis tizkoronás bankóval akart fizetni. Kihallgatása közben azt vallotta az asszony, hogy a pénz férjétől kapta, ki csak e napokban hozta haza a tizkoronást a rozsnyói vásárról. A rendőrség az asszonyt elbocsájtotta és megindította a nyomozást annak kiderítése végett, hogy miként került a hamis pénz forgalomba?

— **A foglalkozásnélküliek tömege.** Lapunk legutóbbi számában a rendőri létszám csekély voltával kapcsolatban foglalkoztunk a kassai közbiztonsági állapotokkal is, amelyek a legnagyobb jóakarattal sem mondhatók rózsásaknak, aminek a tegnapi

napon a rendőrség is fényes bizonyítékát kapta. A helybeli pincérek szervezkedése alkalmából történt, hogy több gazda panasza folytán a rendőrség közel hatvan, állítólag pincérséggel foglalkozó egyént volt kénytelen beidézni s ekkor kitűnt, hogy ezek közül harmincketten 1—2 év óta tartózkodnak már Kassán, de ez idő alatt szolgálatban nem voltak s azt sem tudják igazolni, hogy mi volt a kereseti forrásuk? A rendőrség ez ügyben úgy határozott, hogy az illetőket felhívta, miszerint három nap alatt vagy a Kassán törtéendő szolgálatbalépésüket igazolják, vagy pedig eltoloncoltatás terhe alatt hagyják el a várost. A rendőrség eme intézkedésével természetesen nemcsak a közbiztonságnak, de a kassai szervezkedő pincéreknek is szolgálatot tett, amennyiben a kétes értékű elemnek a szervezkedésbe való beavatkozását lehetetlenné tette.

— **A bélyegcsalók.** A múlt hónapban történt, hogy egy szélhámos banda itt a fővárosban ravasz módon megkárosított több külföldi bélyegkereskedőt. A banda tagjai tekintélyes állású emberek nevében bélyegret rendeltek, hogy majd válogatnak belőle. A beküldött küldeményt aztán mindenestől megtartották, eladták és a pénzen megosztottak. A rendőrség annak idején a banda tagjai közül letartóztatta Csanyár Jenő könyvkereskedő segédet és Nikolovszki Antal fővárosiapidijast, akik mind a ketten rosvott multu emberek. Csanyárt a fővárosi rendőrség a letartóztatás után a kassai kir. ügyészség fogházába szállította, hol most is vizsgálati fogságban van egy korábban elkövetett lopás miatt. Ha a lopásért majd ítélt felette a törvényszék, Csanyár csak akkor fog számot adni a bélyegcsalásért. Most aztán kézrekerült a bandának még egy tagja: Szeberényi Tihamér. A csalók ugyanis annak idején a többi közt Szeberényi Lajos postafőtiszt nevére is rendeltek bélyegret. Szeberényi Lajos már régóta az örültek házában van s a küldeményt a fia vette át, a ki aztán társaival értékesítette. A mikor a dolog kitudódott, a fiatal Szeberényi Pécsre szökött. Ott Kormos Ignác néven, a kiállításnál kapott alkalmazást. A rossz utra tévedt fiatalembert most a budapesti főkapitányság megkeresésére letartóztatták. A csalóbanda körülbelül tizenkétezer korona értékű bélyegret szedett össze.

— **A tábornok huga.** Milánóból írják: Barchetti volt tábornok, akinek az abessziniái hadjáratban nagyobb szerepe volt, a minap kétszer rálőtt az utcán egy Zamfirescu nevű fiatalemberre, akit veszedelmesen megsebesített. Zamfirescu a postán van alkalmazva, s a hivatalban többször látta a tábornok hugát, aki ajánlott leveleket szokott föladni. Egyszer, amikor átvette a leánytól a levelet, a kezébe csusztatott egy papirosszeletre irt vallomást, amit a leány nemcsak elfogadott, hanem néhány nap múlva viszonzott is. A fiatalok között bizalmas barátság fejlődött ki, amit a tábornok csak most tudott meg. Nem szólt semmit a leánynak, nem kérdezte, hogy milyen szándékai vannak a fiatalembernek, csak magához vette a revolvert, s amikor Zamfirescu kijött a hivatalból, kétszer rálőtt. A tábornoktól elvették a revolvert s egy rendőrtisztrel hazaküldték. A rendőrség azután kihallgatta az izgatottságtól szinte eszméletlen embert, s az iratokat áttette a törvényszékhez.

Színház, művészet.

Heti műsor.

Csütörtök, Újházi Edé a nemzeti színház tagja első felléptével, *Crampton mester*. Péntek, Újházi Elek második felléptével, *Péntek este*, Színmű 1 felv. Utána: *A kölcsönkért feleség*.

Szombat, d. u. *A vig özvegy*. Este Újházy Elek bucsu felléptével, *A lengyel zsidó*.

Vasárnap d. u. *Az új honpolgár*. Este, *A két árva*.

Hétfő d. u. *János viléz*. Este, *A piros bűgyelláris*.

Szimfoniai hangverseny a színházban.

A katonai karmesterek nyugdíjalapja javára minden évben rendezni szokott hangverseny ezuttal is kitűnően sikerült. A kitűnő fokot itt természetesen első sorban a művészi sikerre értjük, mert közönség még több is elférhetett volna a színház nézőterén. A polgári elem mintha teljesen távoltartotta volna magát a hangversenyről, mely pedig előre is pompás élvezettel kecsegtetett.

A Tannhäuser opera nyitánya, Siut-Saeus misztikus „Halottak tánca“, Schubert „Ave Maria“-ja és Liszt: I. Magyar Rhapsodiája képezték a műsort, melyet a 34-es zenekar, Neidhart karmester vezetése mellett bámulatraméltó precizitással és művészi finomsággal adott elő. A katonazenekart Simándy és Znojemszky színházi karmesterek egészítették ki zongora illetve orgonajátékkal.

A zenekar minden egyes műsorszámát hosszan tartó tapsal honorálta a közönség, mely alig tudott betelni a zenekar fegyelmesség és a legkisebb részletben is összevágó játékával. Neidhart karmester minden egyes szereplése gyarapítani szokta az ő dirigensi jó hírnevét és meggyőző zenekarának elsőrendű voltáról, így hát a tegnapi hangverseny nem szolgált meglepetéssel, hanem annál nagyobb és több műélvezettel. A közönség tapsaira a zenekar még Kacsóh Pongrác: Rákóczi c. daljátékából adott elő egy hangulatos, szép dalt.

Klebersberg Gézané urnó, Hemerka Ulrik ur zongorakiséréte mellett két énekszámot adott elő, kellemes csengésű énekét a közönség szívesen tapsolta meg.

A színtársulat tagjai közül Hevessi Mariska, Nagy Gyula, Faragó és Szénássy egy kacagató, burleszk I felvonásos bohózatot játsztak el, mely állandó derűségben tartotta a nézőket.

(—r.)

Kassa közvetlen közelében fekvő, mintegy 600 azaz hatszáz holdas, legjobb karban tartott

birtok

bérbeadó. Feltételek megtudhatók dr. Grosschmid Géza és dr. Horváth Lajos ügyvédi irodájában, Kassán, Fő-utca 4-ik szám alatt.

Öt és három szobás

LAKÁSOK

kerttel, augusztus elsejétől bérbe vehető. Fekvés: belváros és Rákóczi körút. Közlebbit: dr. Grosschmid G. és dr. Horváth Lajos irodájában, Kassa, Fő-utca 4-ik sz. alatt.

VALUTA-BANKRÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Alaptőke 2,000.000 K.

Telefon 96—62.

BUDAPEST, VÁCZI-KÖRUT 48. SZ.

Telefon 96—62.

A Valutapersely tulajdonosaihoz!

A Valuta-Bank Részvénytársaság igazgatósága a takarékosági szellemet és kedvet előmozdítani kívánván, elhatározta, hogy a Valutapersely-tulajdonosok részére alanti közjegyzői tanusítványban felsorolt sorsjegyek nyereményeit teljes egészében azoknak átengedi és arról a következő közjegyzői nyilatkozatot állította ki:

166
1907. ügyszám.**Hiteles kiadvány. Közjegyzői okirat.**

Másodlat.

En Dr. Kiss József budapesti királyi közjegyző megkeresés folytán megjelentem a Valuta-Bank Részvénytársaságnak helyben V. kerület, Váci-körut 48. sz. alatt levő üzleti helyiségében, ahol Róna Arnold ur a Valuta-Bank Részvénytársaság vezérigazgatója, általam személyesen ismert budapesti lakos, előttem a következő Nyilatkozatot jelentette ki és vétette fel:

A Valuta-Bank Részvénytársaság folyó: 1907. ezerkilencszázhet márczius 23. huszonharmadik napján tartott ülésében elhatározta, hogy a Valutapersely-tulajdonosoknak betéteik rendes kamatozása mellett kötelezőleg átengedi az alant felsorolt sorsjegyek számaira eső nyeréséget oly módon, hogy 25-től 50 koronáig terjedő betét képezi az egységet, minden további 25 korona pedig újabb egységet jelent. Az esetleges nyeremények az egységek aránya szerint lesznek királyi közjegyző jelenlétében felosztva és résztvehetnek a húzásokon mindazon perselytulajdonosok, kik betéteiket 30 harmincz nappal a húzások megkezdése előtt a bank pénztáránál befizették. A sorsjegyek a következők:

Január hóban:	Sorsjegy neve	Száma	Főnyeremény	Julius hóban:	Sorsjegy neve	Száma	Főnyeremény
2-án Osztrák vöröskereszt		8074 46 K	60.000.—	1-én Erzsébet királyné szan. sorsjegy		1630/21 K	100.000.—
* 2-án Osztrák hitelsorsjegy		3244 88 K	300.000.—	2-án Bécsvárosi sorsjegy		2825 72 K	400.000.—
14-én 2%-os Szerb 100 Frs. sorsjegy		3343 42 Frs.	80.000.— K 440.000.—	2-án Osztrák hitelsorsjegy		3244 88 K	300.000.—
				2-án Osztrák vöröskereszt sorsjegy		8074 46 K	30.000.— K 830.000.—
Február hóban:				Augusztus hóban:			
1-én Olasz vöröskereszt sorsjegy		11772 13 L	15.000.—	1-én Olasz vöröskereszt sorsjegy		11772/13 L	15.000.—
5-én Pesti Hazai I. Takarékpénztáregyesület		5237 49 K	300.000.—	16-án 3% Osztr. f.-hitel nyer. kötv. I. kib. 1880-iki		2139 24 K	90.000.—
15-én 3%-os Osztr. földh. ny. köt. I. kib. 1880-iki		2139 24 K	90.000.—	25-én M. Jelzaloghitelb. konv.ny. kötv. A. és B.		2491 74 K	500.000.— K 605.000.—
25-én Magy. Jelz.-hitelbank konv. ny. köt. A. és B.		2491 74 K	200.000.— K 605.000.—				
Márczius hóban:				Szeptember hóban:			
1-én Erzsébet királyné szanatórium sorsjegy		1630 21 K	25.000.—	1-én Bazilika sorsjegy		2948/22 K	20.000.—
1-én Bazilika sorsjegy		2948/22 K	30.000.—	1-én Magyar vöröskereszt sorsjegy		383 91 K	20.000.—
1-én Magyar vöröskereszt sorsjegy		333 91 K	30.000.—	14-én 2%-os Szerb 100 Frs. sorsjegy		3343 42 Frs.	80.000.— K 120.000.—
1-én Bécsvárosi sorsjegy		2825 72 K	300.000.— K 385.000.—				
Április hóban:				Október hóban:			
2-án 4%-os Tiszaszegedi sorsjegy		377 79 K	180.000.—	1-én 4%-os Tiszaszegedi sorsjegy		377 79 K	180.000.—
25-én Magy. Jelz.-hitelbank konv. ny. kötv. A és B		2491 74 K	300.000.— K 480.000.—	5-én Pesti Hazai I. tkp. egyes. sorsjegy		5237 49 K	600.000.—
				25-én M. Jelzaloghitelb. konv.ny. kötv. A. és B		2491 74 K	100.000.— K 80.000.—
Május hóban:				November hóban:			
1-én 5%-os Osztrák 1860. államsorsjegy		13842 16 K	600.000.—	1-én Erzsébet királyné szan. sorsjegy		1630 21 K	30.000.—
1-én Olasz vöröskereszt sorsjegy		11772 13 L	30.000.—	2-án Bécsvárosi sorsjegy		2825 72 K	400.000.—
14-én 2%-os Szerb 100 Frs. sorsjegy		3343 42 Frs.	80.000.—	2-án Olasz vöröskereszt sorsjegy		11772/13 L	30.000.—
15-én Józsviv sorsjegy		5637 69 K	20.000.—	2-án 5% Osztrák 1860. államsorsjegy		13842 16 K	600.000.—
15-én 4%-os M. Jelzaloghitelb. konv.ny. kötv.		2258/51 K	70.000.—	1-én 4% Magyar Jelzaloghitelb. sorsjegy		2258 51 K	70.000.—
15-én 1870. Magyar nyeremény sorsjegy I. II.		5933 39 K	200.000.—	15-én Józsviv sorsjegy		5637 69 K	80.000.—
15-én 3%-os Osztr. flit. int. nyer. kötv. I. k. 1880-i		2139 24 K	90.000.— K 1.090.000.—	15-én 1870. Magyar nyeremény sorsjegy I. II.		5933 38 K	300.000.—
				16-án 3% Osztr. f.-hitelint ny. kötv. I. kib. 1880-iki		2139 24 K	90.000.— K 1.550.000.—
Junius hóban:				December hóban:			
1-én Osztrák 1864. államsorsjegy		199 22 K	300.000.—	1-én Osztrák 1864. államsorsjegy		199 22 K	300.000.—
5-én Pesti Hazai I. takarékpénztár-egyesület		5237 49 K	300.000.—	27-én M. Jelzaloghitelb. ny. kötv. A. és B.		2491 74 K	1.000.000.— K 1.300.000.—
25-én M. Jelzaloghitelb konv. ny. kötv. A. és B.		2491 74 K	100 000.— K 700.000.—				
							összesen K 8.985.000.—

Az áttekintés egyszerűsítése végett az idegen pénznemeket korona értékben számították.

Alulírott királyi közjegyző tanusítom, hogy az itt elősorolt összes sorsjegyek előttem felmutattak és hogy ezek a Valuta-Bank Részvénytársaság pénztárában elhelyeztettek. Miről ezt a közjegyzői okiratot felvettem, azt a félnek felolvastam, ki is azt akaratával mindenben megegyezőnek találta s ennek kijelentése mellett előttem sajátkezűleg aláírta azzal, hogy az okiratról tetszés szerinti számú hiteles kiadvány lesz kiadható. Budapest, 1907. ezerkilencszázhet márczius 30 harmincadikán. Róna Arnold sk. Dr. Kiss József sk. kir. közjegyző (P. H.)

Ezen közjegyzői tanusítvány szerint minden Valutaperselytulajdonos betétjének rendes kamatozása mellett az év minden hónapjában a fenti óriási összegekre játszik anélkül, hogy sorsjegyekbe egy fillért is befektetett volna. Részt vehetnek ezen játéktervben úgy budapestiek, mint vidékeik. Budapestieknek pénztárunk azonnal kiszolgáltató a betett összegről egy takarékkönyvet, valamint egy Valuta-perselyt. Vidékről érkezett pénzküldeményeknél elég a név és lakás megjelölése mellett ezen megjegyzés: „PERSELY-BETÉT.” A betétről szóló takarékkönyvecskét azonnal megküldjük, míg a perselyt a betető nevében nálunk kezeljük.

A betett összegek feletti mindenki bármikor szabadon rendelkezhetik.

500 koronáig leghelyesebb a postautalvány használata. Kívánatra postatakarékpénztári cheque-lapokat s szívesen küldünk. Az összeg nagysága korlátozva nincsen és minél nagyobb valakinek a betéte, annál nagyobb a nyereményrészesedése is. Nyeremények esetén a nyert összeg közjegyző jelenlétében azonnal felosztatik és az illetőknek könyvecskéjében javára iratik. Törlesztéses húzáson való kisorsolás esetén az illető sorsjegy más számú hasonló sorsjeggyel cseréltetik ki. Az első 200 ezer korona befizetése után minden további 200 ezer korona betétnél a bank a sorsjegyek számát a fentiekhez hasonló mennyiségben szaporítani fogja és az új sorsjegyek számai közjegyzőileg hitelesítve közzétételnek. A sorsjegyeknek mennyisége mindenkor a jelzett kulcs szerint fog aránytani a betétállományhoz. A Valutapersely-tulajdonosoknak minden hó 1-én és 15-én megküldjük a Valuta-sorsolási értesítőt 10 fillér ellenében és mindenki oly figyelemmel kíséri a húzások számait, mintha saját sorsjegyeivel játszanék. Sorakozzék tehát mindenki a Valutapersely-tulajdonosokhoz és e célra bárkinek kölcsönzünk Valutaperselyt 6.— K kezdőbetét ellenében. Budapest, 1907. április hó 30-án.

A Valuta-Bank Részvénytársaság igazgatósága:

Elnök: Báró Tornyay Schosberger Lajos.

Alelnökök: Boschan Jakab
nagybirtokos, háztulajdonos, a Ferenc József-rend lovagja,
a Pesti Szentegylet elnöke.készmárky Frey Ferenc
bankár,
a vaskoronarend tulajdonosa.

Vezérigazgató: Róna Arnold.

IGAZGATÓSÁGI TAGOK: Ifj. Berger Mór nagybirtokos, Brachfeld Sándor keresk. tanácsos, nagykereskedő, Ifj. Braun Ignác nagykereskedő, Herczeg Ede nagybirtokos, háztulajdonos, vajai és ibrányi Ibrányi Mihály nagybirtokos, Litzmann Ignác nagykereskedő, Ponger Bernát nagykereskedő, Weisz Miksa nagykereskedő, háztulajdonos.

FELÜGYELŐ-BIZOTTSÁG: Elnök: Eggenhofer József gőzhajózási vállalat tulajdonos, Bárkány Ármán nagykereskedő, a Bárkány Emil és Fia cég beltágya, Dr. Gara Zoltán ügyvéd, Huszár Béla a Franklin-társulat intézője, Kun Menyhért nagybirtokos, Spitzer Miksa nagykereskedő, a Fischer Simon és Társa cég beltágya.

Kiadó: Muranyi József.

Nyomatott VITEZ A. UT. KASSA